

HET CREATIEVE KAMER PLANTEN BOEK

EEN PRAKTISCHE GIDS MET 175 GROENE TOPPERS,
STYLINGIDEEËN EN TIPS VOOR VERZORGING

FRAN BAILEY & ZIA ALLAWAY

INHOUD

6 Inleiding

8 ONTWERPEN MET KAMERPLANTEN

- 10 De kunst van het ontwerpen met kamerplanten
- 12 De regels voor het ontwerpen met kamerplanten
- 14 Verhouding begrijpen
- 16 Ontwerpen in verhouding
- 18 Vorm begrijpen
- 20 Ontwerpen met vorm
- 22 Kleur begrijpen
- 24 Ontwerpen met kleur
- 26 Structuur begrijpen
- 28 Ontwerpen met structuur
- 30 Potten begrijpen
- 32 Ontwerpen met potten
- 36 Ontwerpen voor veel licht
- 38 Ontwerpen voor weinig licht
- 40 Ontwerpen voor vochtigheid
- 42 Ontwerpen voor een bepaalde ruimte
- 44 Ontwerpen voor welzijn

50 CREATIEF MET KAMERPLANTEN

- 52 Woestijnlandschapje
- 56 Luchtplantjes op ruw hout
- 60 Macraméhanger
- 64 Open terrarium in fles
- 68 Plantensteun van wilgentenen
- 72 Krans met vetplanten
- 76 Kokedama met varen
- 80 Mosschilderij
- 84 Droog terrarium
- 88 Orchidee op hout
- 92 Levende ruimteverdeler
- 96 Stekjes op een rij

100 PLANTENPROFIELEN

- 102 Bromelia's
- 106 Bolgewassen
- 110 Orchideeën
- 116 Andere bloeiende planten
- 126 Varens
- 130 Palmen
- 134 Hang- en klimplanten
- 142 Vleesetende planten
- 146 Bladplanten
- 162 Cactussen
- 166 Vetplanten
- 174 Luchtplanten

176 VERZORGEN EN KWEKEN

- 178 Een nieuwe kamerplant kopen
- 180 Zorgen voor het juiste licht
- 182 De temperatuur checken
- 184 Je kamerplanten water geven
- 188 Voeding voor je planten
- 190 Potgrond kiezen voor je planten
- 192 Potten en verpotten
- 194 Je planten in vorm houden
- 196 Een orchidee weer in bloei krijgen
- 198 Binnenshuis bloembollen kweken
- 200 Vermeerderen met stengelstekken
- 202 Vermeerderen met bladstekken
- 204 Stekken op water
- 205 Vermeerderen door delen
- 206 Vermeerderen door uitlopers
- 208 Vermeerderen door zaad
- 210 Wat is er mis met mijn plant?
- 212 Problemen door verkeerde verzorging aanpakken
- 214 Veelvoorkomende ziekten aanpakken
- 216 Ongedierte aanpakken

- 220 Register

INLEIDING

Het is wetenschappelijk bewezen: kamerplanten maken ons gelukkiger en gezonder. Als uit onderzoek blijkt dat planten in staat zijn om de lucht te zuiveren, onze stemming te verbeteren en stress te verminderen, hebben wij alle redenen om onze huizen te vullen met prachtige, gelukkig makende planten in alle vormen, maten en kleuren.

Met zo'n groot aanbod aan soorten zit er voor iedereen wel een plant (of twintig) bij: sierlijke, bloeiende orchideeën, schattige cactusjes en vetplantjes, verfijnde hangplanten, staande palmen en bladplanten ... de lijst is eindeloos. Het is moeilijk om de verleiding te weerstaan om eenvoudigweg elk beschikbaar plekje te vullen met een willekeurige combinatie van groen, maar de beste presentatie van kamerplanten gaat een stap verder: doordachte, georganiseerde combinaties die een bepaalde sfeer in huis kunnen scheppen, van een gezellige kleine oase tot een enorme, qua architectuur verantwoorde uitstalling van planten.

Hoe graag we dat ook zouden willen, we kunnen niet allemaal onze huizen veranderen in een grote botanische tuin. In plaats daarvan moeten we wat vindingrijker zijn. Weinig licht? Ga op zoek naar eenvoudige bladplanten, zoals aspidistra's of sanseveria's, die op een schaduwrijke plek overleven. Geen vrije oppervlakten in je ruimte? Maak een minituintje in een glasterrarium, of ga helemaal los en maak een hangende tuin met macraméhangers en kokedama's.

En als je het ontwerp af hebt en je huis staat vol planten, hoe houd je ze dan precies in optimale conditie? Met dit boek kun je elke plant van je keuze verzorgen en gezond en sterk houden, en ze stekken om met familie en vrienden te delen of je eigen verzameling te kweken. Behandel je planten goed en je zult, hoe groot of klein je verzameling ook is, beloond worden met een binnentuin waar je jarenlang van kunt genieten.

DE REGELS VOOR HET ONTWERPEN MET KAMERPLANTEN

ONTWERPEN MET KAMERPLANTEN

DE REGELS VOOR HET ONTWERPEN MET KAMERPLANTEN

Hoe jij je kamerplanten neerzet, hangt af van je persoonlijke smaak, je fantasie en de beschikbare woonruimte. De mogelijkheden zijn bijna eindeloos, maar houd je aan een paar belangrijke principes.

1 EERST VERZORGING, DAN STIJL

Een gezonde plant is een mooie plant. Als je ontwerpt voor een bepaalde ruimte, kies dan altijd planten waarvan je weet dat ze goed gedijen in de licht-, temperatuurs- en vochtigheidsomstandigheden van die ruimte. Het heeft geen zin om veel tijd te steken in het ontwerpen van de perfecte combinatie als de planten verwelken en doodgaan omdat ze niet op de goede plek staan.

2 DENK AAN DE NATUUR

Laat je inspireren door de natuur. Bedenk waar en hoe een plant in de natuur zou groeien en probeer dat na te bootsen. Als een plant in halfschaduw groeit op een vochtige bodem van een bos, zet hem dan in een vergelijkbare omgeving. Als de plant aan hoge takken hangt, zet hem dan in een hangmand. Heeft de plant vanwege zijn luchtwortels geen grond nodig, maak dan gebruik van dit gegeven. Gebruik de natuurlijke omstandigheden van een plant als inspiratie.

3 HARMONIE EN CONTRAST

Vind een evenwicht tussen harmonieuze en contrasterende ontwerpelementen. Maak jezelf vertrouwd met de vier belangrijkste ontwerpprincipes (zie p. 10-11), en zorg voor harmonie of contrast in deze principes, afhankelijk van het effect dat je wilt bereiken. Met harmonie creëer je balans en eenheid, terwijl je met contrast voor spanning en dynamiek zorgt.

1 Doe een laag grind van ongeveer 2,5 cm onder in de fles (voor drainage). Meng er een paar lepels actieve kool door om de groei van schimmels te voorkomen.

2 Bedek het grind-koolmengsel met een gelijkmatige laag potgrond van 5-7,5 cm. Maak een gat in de potgrond zo groot als de wortelkluif van de centrale plant.

3 Haal de centrale plant uit de pot en maak de wortels los om een gezonde groei te bevorderen. Zet de plant voorzichtig in het gat.

4 Druk de potgrond rond de voet van de plant aan met behulp van de pootstok. Herhaal stap 3 en 4 voor de overige planten.

5 Indien gewenst kun je de potgrondlaag bedekken met decoratieve mossen of kiezels. Veeg de binnenkant van de vaas voorzichtig schoon.

ONDERHOUD

WATER GEVEN Gebruik een kleine gieter met sproeikop om de planten water te geven. De dicht op elkaar staande planten en de halfgesloten ruimte zorgen voor een vochtige omgeving die vocht vasthoudt, dus zorg dat je niet te veel water geeft. Geef de planten alleen water als de potgrond uitdroogt.

ONDERHOUD EN VERZORGING Zet het terrarium op een zonnige plaats, maar wel uit de buurt van direct zonlicht, waardoor de bladeren zouden kunnen verschroeien.

VLEESETENDE PLANTEN

Deze fascinerende planten zijn intrigerende kamerplanten. Ze hebben verschillende kleurrijke bekers of kleverige bladeren en stengels om insecten en andere kleine diertjes, waar ze belangrijke voedingsstoffen uit halen, te vangen en op te eten. De meeste vleesetende planten hebben moerassige grond nodig om te groeien en sommige vereisen een meer specialistische verzorging, dus controleer of je de omstandigheden kunt bieden die ze nodig hebben.

DARLINGTONIA

*Darlingtonia californica**

TEMPERATUUR -5 tot +26 °C

LICHT Zon

VOCHTIGHEID Gemiddeld

VERZORGING Moeilijk

HOOGTE EN BREEDTE 40 x 20 cm

De bekers van deze ongewone plant hebben een kap en slagandachtige structuren die op de kop van een slang lijken. In de lente verschijnen er bloemen met paarse aders, gevolgd door rood-geaderde bekers die een honinggeur verspreiden om hun prooi te lokken. Deze plant is redelijk veeleisend, let er dus op dat je de juiste benodigde omstandigheden kunt bieden.

WATER GEVEN Geef je plant elke dag regenwater of gedestilleerd water, of zet hem in een ondiepe schaal met water.

VOEDING Geef deze bekerplant geen voeding.

PLANTEN EN VERZORGING Plant de darlingtonia in een mengsel van gelijke delen veenmos, perliet en tuinbouwzand (in potgrond gaat deze plant dood). Zet de plant in de zomer in de zon. Als de plant in de winter in rust is, zet hem dan buiten op een beschutte plek of in een koude, lichte, onverwarmde kamer. Als je in de bekers kijkt, zie je misschien kleine insecten. Deze kleine wezens leven in de plant en eten andere prooidieren die in de beker vallen, waarna de beker uitwerpselen verteert.

VENUSVLIEGENVANGER

Dionaea muscipula

TEMPERATUUR 9-27 °C

LICHT Zon

VOCHTIGHEID Gemiddeld

VERZORGING Redelijk eenvoudig

HOOGTE EN BREEDTE tot 10 x 20 cm

Met zijn bijtende, kaakachtige bladeren vangt deze plant vliegende insecten die in de buurt komen, maar als hij deze truc te vaak moet uitvoeren, gaat hij snel dood. Hij heeft twee soorten bladeren: het lentebblad is breder en produceert vallen dicht bij het midden van de plant, terwijl de zomerbladeren langer zijn en roodgekleurde vallen verder weg produceren. In de zomer verschijnen er witte buisachtige bloemen.

WATER GEVEN Zet de pot van de lente tot de nazomer in een diepe schaal met regenwater of gedestilleerd water; verwijder hem van de herfst tot het eind van de winter, als hij in rust is, van de schaal, maar houd het groeimedium vochtig.

VOEDING Geen voeding.

PLANTEN EN VERZORGING Plant de venusvliegenvanger in een pot met een doorsnede van 10-15 cm, in een 50:50 mengsel van veenmos en perliet; van potgrond gaat de plant dood. Zet de plant op een zonnige plek en doe regelmatige de ramen open om insecten binnen te laten. Verwijder de bloemen, die de plant zwakker kunnen maken. Houd de plant in de winter, als hij in rust is, uit de buurt van radiators en verwarmingen.

KAAPSE ZONNEDAUW

Drosera capensis

TEMPERATUUR 7-29 °C

LICHT Zon/gefilterd zonlicht

VOCHTIGHEID Gemiddeld

VERZORGING Eenvoudig

HOOGTE EN BREEDTE 15 x 20 cm

De lange, dunne stengels van deze plant zijn bedekt met kleurrijke tentakels die kleverig slijm produceren dat er uitziet als druppels water (vandaar de naam). Insecten raken verstrikt in de bladeren. De bladeren krullen vervolgens om de gevangen prooi, die daarna langzaam door de plant wordt opgenomen. In het late voorjaar of de vroege zomer verschijnen er roze bloemen die maar een dag bloeien. 's Ochtends gaan ze open en 's middags gaan ze dicht.

WATER GEVEN Zet de pot in een diepe schaal met regenwater of gedestilleerd water. Laat hem in een warm huis in de schaal met water staan. Zo kan hij het hele jaar doorgroeien.

VOEDING Geen voeding.

PLANTEN EN VERZORGING Plant de Kaapse zonnedaauw in een hoge pot met een doorsnede van 10-15 cm, in een mengsel van gelijke delen veenmos en perliet; van potgrond gaat de plant dood. Zet de plant op een lichte plek en open regelmatig de ramen om insecten binnen te laten. De insecten zullen worden aangetrokken tot de plant, die er slechts twee tot drie per maand nodig heeft om te overleven. Verwijder dode bladeren en verpot de plant elk jaar in een vers groeimedium. Verwijder bloemen om zelfbestuiving te voorkomen.

BEKERPLANT

Nepenthes hybriden

TEMPERATUUR 13-25 °C

LICHT Gefilterd zonlicht

VOCHTIGHEID Gemiddeld tot hoog

VERZORGING Redelijk eenvoudig

HOOGTE EN BREEDTE tot 30 x 45 cm

De donkerrode bekers die aan de dunne stengels van deze ongewone tropische plant bungelen en uit de punten van speervormige groene bladeren komen, zien er buitenaards uit. De kleur en de nectar van de beker trekken insecten aan, die verdrinken als zij in de beker vallen.

WATER GEVEN Zet de plant nooit in een schaal met water, maar houd de potgrond vochtig. Geef de plant van bovenaf regenwater of gedestilleerd water. Besproei hem elke dag.

VOEDING Gebruik een kant-en-klare bladspray en besproei de planten elke twee weken. Af en toe kun je hem een verse vlieg of een vers insect geven, maar dit is maar zelden nodig.

PLANTEN EN VERZORGING Plant de bekerplant in een pot of hangmand en gebruik speciale nepenthesgrond (gehakte pijnboomschors, veenmos en perliet); van potgrond gaat de plant dood. Zet de plant op een lichte, goed geventileerde plek, uit de buurt van direct zonlicht.

EEN ORCHIDEE WEER IN BLOEI KRIJGEN

Orchideeën koop je meestal in bloei en als je ze goed verzorgt, kunnen ze wekenlang bloeien. Als de bloemen uiteindelijk toch verwelken en doodgaan, stimuleer ze dan door het volgen van deze eenvoudige stappen om na een rustperiode weer te boeien.

BLOEIENDE GEZONDHEID

De verzorging die nodig is om een orchidee weer in bloei te krijgen, houdt ook je plant gezond, omdat je de optimale groeiomstandigheden biedt. Een gezonde orchidee kan tientallen jaren oud worden en elke 8-12 maanden bloeien.

WAT HEB JE NODIG?

PLANT

- Volwassen orchidee met verwelkende bloemen

- Geschikte potgrond (zie Plantenprofielen, p.110-115)

GEREEDSCHAP

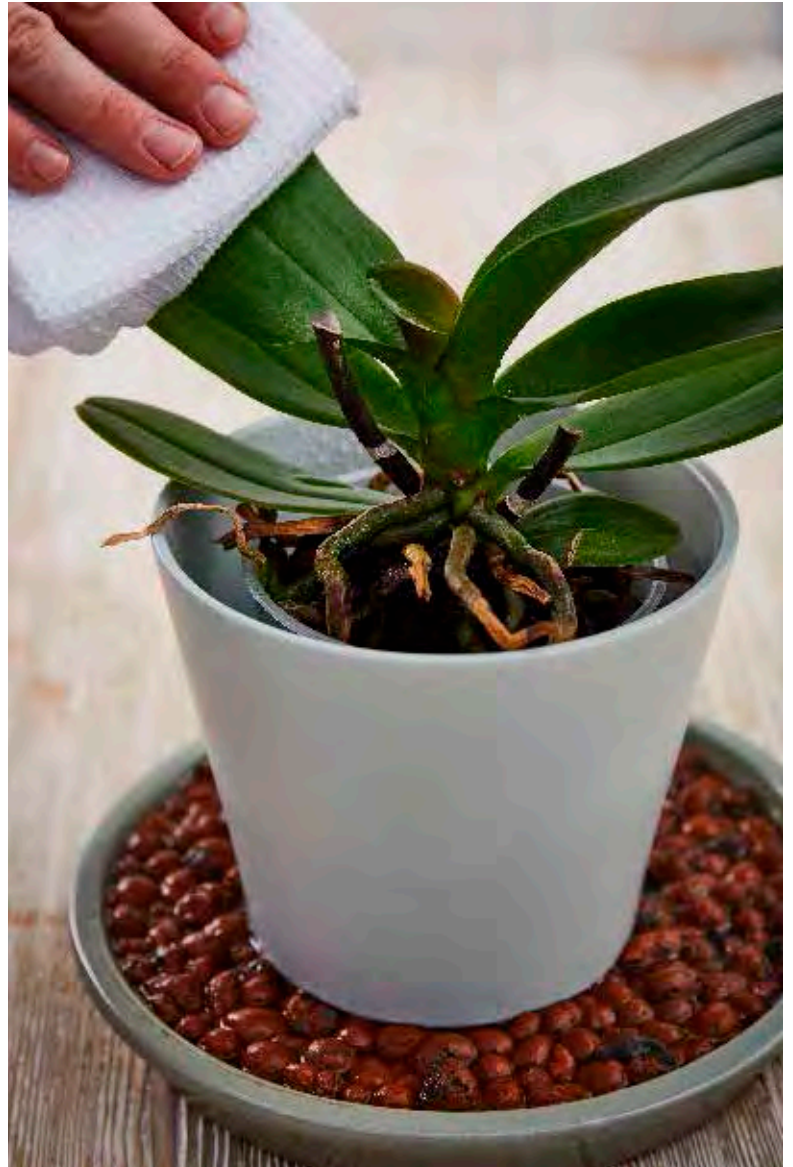
ANDERE

MATERIALEN

- Pot die een slag groter is dan de originele pot, met drainagegaten in de bodem (optioneel)
- Snoeischaar
- Zachte doek
- Gieter
- Plantenspuit of schaal met vochtige kiezels
- Geschikte mest

1 Snoei de bloemstengels terug tot net boven de tweede lichte horizontale band. Hierdoor kan de plant al zijn energie steken in het produceren van nieuwe bladeren, in plaats van in zaad. De bladeren zorgen op hun beurt weer voor energie voor de volgende serie bloemen.

2 Zorg ervoor dat de plant veel licht krijgt, omdat te weinig zon de vorming van bloemen verhindert. Zet hem in de winter, als het licht zwakker is, dicht bij een raam, en stof de bladeren elke week of om de week af, zodat ze zo veel mogelijk licht kunnen opnemen. Vergeet niet om de plant in de zomer uit de directe middagzon te halen.

3 Verpot de plant als de wortels geen ruimte meer hebben (zie p. 192-193). Gebruik een pot die net een slag groter is dan de originele pot, omdat de meeste orchideeën er niet van houden dat hun wortels veel ruimte hebben.

4 Houd je plant indien nodig vochtig, geef in de winter minder vaak water. Besproei de bladeren en luchtwortels elke dag of om de dag met regenwater of gedestilleerd water, of zet de plant op een schaal met vochtige kiezels.

5 Geef de plant voeding, gebruik orchideeën mest of vloeibare kunstmest, in de dosering die je plant nodig heeft (zie p. 188-189). Geef de plant in de winter minder of helemaal geen voeding, afhankelijk van zijn specifieke behoeften.

6 Kijk welke temperatuur je plant nodig heeft. Verplaats de plant na 9-12 maanden (afhankelijk van het soort orchidee; zie p. 110-115) naar een koelere ruimte om de vorming van knoppen te stimuleren, en zet hem daarna weer op een warme plek.

WEET WAT JE ORCHIDEE NODIG HEEFT

Elke orchideesoort vereist weer net iets andere omstandigheden om te groeien en weer tot bloei te komen, dus bekijk goed wat jouw orchidee nodig heeft in het hoofdstuk 'Plantenprofielen' (zie p. 110-115) en stem je verzorging daarop af.

1 Seizoensgebonden variaties: houd hier rekening mee. Sommige orchideeën uit koele, vochtige bossen houden van lagere temperaturen, terwijl andere soorten, zoals *cattleya* of *cymbidium*, goed bloeien in warmere omstandigheden.

2 Zoek orchideeën die een duidelijk verschil tussen de dag- en nachttemperatuur nodig hebben om bloemen te vormen, zoals *cattleya* of *cymbidium*.

3 Check of je plant om te bloeien in plaats van speciale orchideeën mest misschien mest met een hoog kaliumgehalte nodig heeft.

4 Heb geduld. Hoewel vlinderorchideeën na een rustperiode van 8 maanden alweer kunnen bloeien, bloeien de meeste orchideeën slechts een keer per jaar.

WAT IS ER MIS MET MIJN PLANT?

Als je plant er niet op z'n best uitziet, kan deze eenvoudige checklist je misschien helpen om de mogelijke oorzaak vast te stellen. Controleer de plant zorgvuldig en probeer aan de hand van wat je ziet de meest waarschijnlijke oorzaak van het probleem vast te stellen. Neem vervolgens passende maatregelen. De meeste problemen kunnen al opgelost worden als je je plant iets anders verzorgt, dus probeer altijd eerst de eenvoudigste oplossingen.

PROBLEMEN EN OPLOSSINGEN

Als je eenmaal hebt vastgesteld wat de meest waarschijnlijke reden is dat je plant er niet goed uitziet, kun je op de volgende pagina's de oplossing vinden:

Problemen door verkeerde verzorging zijn de meest waarschijnlijke oorzaken. (p. 212-213)

Ziekten kunnen ook een oorzaak zijn; leer de waarschuwendende signalen van ziekten en hoe je ze moet behandelen. (p. 214-215)

Ongedierte is een andere mogelijkheid, dus let daar goed op en verwijder ongedierte als je dat ziet. (p. 216-219)

PROBLEEM	MOGELIJKE REDEN	OPLOSSING
 BRUINE BLAD-PUNTEN	te veel of te weinig water	controleer of de potgrond te droog of verzadigd is (zie p. 213)
	droge lucht (als de plant van een hoge vochtigheidsgraad houdt)	sproei de plant of zet hem op een schaal met vochtige kiezels (zie p. 187)
	hoge temperaturen/ te veel zon	verplaats de plant naar een koelere plek, en geef meer water (zie p. 213)
	te veel voeding	geef de plant precies zo vaak en zo veel voeding als aangegeven (zie p. 213)

PROBLEEM	MOGELIJKE REDEN	OPLOSSING
 GELE OF RODE BLADEREN	te weinig voeding	geef de plant precies zo vaak en zo veel voeding als aangegeven (zie p. 213)
	te veel of te weinig water	controleer of de potgrond te droog of verzadigd is (zie p. 213)
	tocht	verplaats de plant naar een koudere plek (zie p. 213)
	natuurlijk afvallen van bladeren	niets doen; de bladeren van elke plant kleuren van tijd tot tijd geel, waarna ze afvallen

PROBLEEM	MOGELIJKE REDEN	OPLOSSING
 GATEN IN DE BLADEREN	schade door ziekte	controleer bladeren op schadelijke insecten (zie p. 216-219)
	fysieke schade door langlopende mensen of huisdieren	verplaats de plant naar een meer beschermde plek

PROBLEEM	MOGELIJKE REDEN	OPLOSSING
 GEKRULDE BLADEREN	hoge temperaturen	verplaats de plant naar een koelere plek, en geef meer water (zie p. 213)
	schade door ziekte	controleer bladeren op schadelijke insecten (zie p. 216-219)

PROBLEEM	MOGELIJKE REDEN	OPOSSING
 <p>PLEKKEN OP DE BLADEREN</p>	donkerbruine plekken: te veel water	controleer of de potgrond niet verzadigd is (zie p. 213)
	droge plekken: te weinig water	geef de plant vaker water om de potgrond vochtig te houden (zie p. 213)
	lichte plekken: sproeien met hard water	gebruik voor het sproeien van de plant regenwater of gedestilleerd water
	schade door ziekte of ongedierte	controleer bladeren op ziekten en ongedierte (zie p. 214-219)

PROBLEEM	MOGELIJKE REDEN	OPOSSING
 <p>BLADEREN VALLEN PLOTSE-LING AF</p>	verandering van omgeving door verpotten of nieuwe plek	wacht enkele dagen; de plant herstelt zich als het goed is snel
	schade door ongedierte	controleer wortels op schadelijke insecten (zie p. 216-219)

PROBLEEM	MOGELIJKE REDEN	OPOSSING
 <p>VALLENDE BLOEM-KNOPPEN</p>	droge lucht (als de plant van een hoge vochtigheidsgraad houdt)	besproei de plant of zet hem op een schaal met vochtige kiezels (zie p. 187)
	te weinig of te veel water	controleer of de potgrond te droog of verzadigd is (zie p. 213)
	verkeerde temperatuur	check het advies en verplaats de plant als het te warm of te koud is (zie p. 213)
	schade door ongedierte	controleer knoppen, stengels en bladeren op schadelijke insecten (zie p. 216-219)

PROBLEEM	MOGELIJKE REDEN	OPOSSING
 <p>VERWELKTE BLADEREN EN STENGELS</p>	te veel of te weinig water	controleer of de potgrond te droog of verzadigd is (zie p. 213)
	de wortels hebben niet genoeg ruimte	verpot de plant in een pot die een of twee maten groter is
	hoge temperaturen/ te veel zon	verplaats de plant naar een koudere plek, en geef meer water (zie p. 213)
	schade door ongedierte	controleer bladeren en wortels op schadelijke insecten (zie p. 216-219)

PROBLEEM	MOGELIJKE REDEN	OPOSSING
 <p>HAREN OP BLADEREN EN STENGELS</p>	schimmelziekten	bepaal om welke ziekte het gaat (p. 214-215) en behandel die

PROBLEEM	MOGELIJKE REDEN	OPOSSING
 <p>GEEN BLOEMEN</p>	te weinig licht	verplaats de plant naar een plek met meer zon (zie p. 212)
	te veel of te weinig voeding	geef de plant precies zo vaak en zo veel voeding als aangegeven (zie p. 213)
	droge lucht of potgrond	besproei de plant als hij van een hoge vochtigheidsgraad houdt en controleer de potgrond (zie p. 213)
	te grote pot	verpot de plant in een kleinere pot

HAAL DE NATUUR NAAR BINNEN

Houd je van planten maar heb je geen tuin? Wil je je huis in een groene oase veranderen, met frisse, schone lucht en een rustgevende sfeer?

In dit boek vind je handige ontwerptrucjes voor het **inrichten met planten**; ontdek wat aansluit bij jouw smaak. Kies de beste soorten die bij je huis passen of ga creatief aan de slag met de **12 stap-voor-stap projecten**.

Om de keuze te vereenvoudigen vind je handige profielen van meer dan **175 topplanten**, met deskundige tips voor de verzorging. Met een * bij planten die zich in de praktijk bewezen hebben als extra **gezond en gemakkelijk** – dus ook voor mensen die nog geen groene vingers hebben!

9 789021 570945

www.kosmosuitgevers.nl

**KOS
MOS**

NUR 431
Kosmos Uitgevers,
Utrecht/Antwerpen